

Svar på skriftligt spørgsmål om att erkänna folkmordet på armenier

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 373/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd. m.fl.:

Avser regeringen att i likhet med många andra stater erkänna folkmordet på armenier?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Frågan gäller bedömningen av svåra tider och tragiska händelser under Armeniens och Turkiets och dess föregångare Osmanska rikets gemensamma historia. Frågan är starkt politisk och ifrågasatt. Händelserna har tärt på förhållandet mellan Armenien och Turkiet. Armenien anklagar Turkiet för att ha dödat 1,5 miljoner armenier och driver frågan att händelserna ska definieras som folkmord. Turkiet ifrågasätter de uppskattningar som lagts fram om antalet döda och ser inte beteckningen folkmord berättigad. De konstaterade dödsfallen bland armenier beror enligt detta synsätt framför allt på aktiviteter av banditgrupper och parter som agerat i strid mot regeringens anvisningar, och de flesta dödsfallen berodde på interna strider inom Osmanska riket och den hungersnöd och de farsoter som följde på dem och som dödade även turkar, kurder och araber. Turkiet har föreslagit att länderna grundar en historiekommision för att utreda händelserna 1915. Armenien har inte accepterat Turkiets förslag.

Händelserna 1915–1918 har definierats som folkmord i cirka 30 länder inklusive flera EU-medlemsstater. I vissa stater, såsom Sverige och Tyskland, har händelserna 1915–1918 definierats som folkmord genom en resolution i parlamentet, men inte genom regeringens åtgärder. Finlands regering anser att det inte är ett ärende för politiska aktörer eller lagstiftare att ta kollektiv ställning till vad som är den historiska sanningen bakom dessa händelser under första världskriget. Att definiera och tolka historisk sanning är inte ett ärende för regeringar eller parlament. För att utreda händelserna 1915 vore det viktigt att parternas forskare och historiker tillsammans skulle försöka gå igenom detta svåra skede i ländernas historia. Det vore önskvärt att Armenien och Turkiet med hjälp av opartisk historieforskning skulle kunna nå en gemensam syn på vad som hände 1915. Regeringarna i de inblandade och även andra länder skulle kunna stöda en öppen diskussion i civilsamhället och bland forskarna och därigenom stöda normalisering och fördjupning av ländernas relationer.

Folkrätten och de skyldigheter som konventionerna om mänskliga rättigheter ställer utgör hörnstenarna i Finlands människorättspolitik. Utöver avtalsskyldigheterna respekterar Finland även sina politiska åtaganden om mänskliga rättigheter. Dessa utgångspunkter förutsätter såväl ett effektivare nationellt genomförande av normer om mänskliga rättigheter som främjande av deras genomförande överallt i världen i bilaterala kontakter, genom EU och på multilaterala forum. Finland främjar att straffrättsligt ansvar utkrävs för dem som gjort sig skyldiga till de allra grövsta internationella brotten.

Främjande av stabilitet och konfliktlösning är ett långsiktigt fokus för Finlands utrikespolitik, där Finland stärker sin verksamhet i enlighet med regeringsprogrammet. I utrikesministeriet verkar från och med oktober 2020 Centret för fredsmedling, som har som en uppgift att främja finländares deltagande i internationella processer för fredsmäklade och dialog. Utrikesministeriet har tidigare stött bland annat gemensamma forskningsprojekt mellan armeniska och finländska forskare för att hitta nya perspektiv för konfliktlösning samt för att främja dialogen mellan Armenien och Turkiet.

Helsingfors 7.7.2021

Utrikesminister Pekka Haavisto